

בז'נין אר צ'ור הע'ג'יז

העלון לאברכי כולל, בני הישיבות ולכל לומדי התורה

האיחוד בהידוד

המאחד בקרבו חידודים ותשובות בהלכה ובאגדה

לע"נ ר' שמעון יהודה בן הגה"צ ר' אברהם יעקב (זיידל) עפשטיין זצוקלה"ה

פרשת מצרע - תשע"א גליון קס"ד חמישיה שנה

כתב חידה

כשנות אורך אפים הארכתי,
וכימים שבארץ לא הייתי.

למרות שלמנוחה זכיתי,
לנחלה לא הגעתי.

גלגולים רבים נתגלגלתי,
ומצער גלגול מחילות ניצלתי.

מי אני?

רמז: דמות הקשורה לפרשה

תנכרות: הקשר בין הדמות לפרשה הוא בהזכרתה או ברמיזה בקרשה או בפרש"ה

להוגי שעשונות

לרגל "חג המצות"
לא יודפס הגליון
בחודש ניסן הבעל"ט.

בעזרת הגליון ישוב
להופיע בערש"ק
פרשת בהר הבעל"ט.

בשבוע הבעל"ט יופיע
גליון תשובות מיוחד
על 'גליון פורים' ובו
תשובות לרמזים הנלמדים
מהציור שהופיע בגליון
'העידוד לחידוד',
שי"ל בערש"ק 'צו - זכור'.

דבר תורה

"זאת תהיה תורת המצוה ביום שנתקן והנבא אל הכהן". ויקרא י"ד ב'.

פשוט דברי הפסוק הוא, שכעת כותבת לנו התורה את כל תורת טהרת המצורע, החל מהבאת שתי הצפרים ושחיית אחד מהן וכו', כשנתפא מצרעתו ועודו בטומאתו, ולאחר מכן מתחיל סדר טהרתו, בתגלחתו וטבילתו, ועד לטהרתו הסופית ביום השביעי, כשחזור ומגלח וטובל ובהעריב שמשו טהור, וכשמביא כפרתו וטהר אף לקדשים.

החיד"א מבאר את דברי הפסוק על"ד הדרש, וזאת ע"פ מה שכתבו הקדמונים (עי' חובת הלבבות, שער הכניעה, פ"ז), שכאשר אדם מדבר לשוה"ר על חבירו, באותה שעה, כל המצוות שהיו למדבר, כל זכויות הרבות מלימודו ועמלו בתורה, גמילות חסדים שגמל בנפשו וממנו, כל זאת ועוד, עוברים למי שדבר עליו, ומאידי, כל עבירותיו של מי שדיברו עליו, עוברים על ראש המדבר. אך כאשר המדבר חזר בתשובה שלימה, ופיס את מי שדבר אודותיו והלה מחל, חוזרים המצוות והזכויות למקומם הקודם, ואף העונות חוזרים למצבם הקודם.

וענין זה מרומז בדברי הפסוק, 'זאת תהיה תורת המצורע', מתי חזרת תורתו וזכויותיו של המצורע אליו, ששוב יהיו שלו, 'ביום טהרתו', ביום בו הוא יטהר מהעון שהיה בידו, כלומר, כשחבירו ימחל ויסלח לו על אשר דבר כנגדו ועליו.

לאור דברים אלו, ידועה 'קושיית העולם', מדוע שאדם ימחל ויתפייס אודות הלשון הרע שדיברו אודותיו, הרי עדיף לו מצבו זה, שהוא מלא זכויות כחול אשר על שפת הים, ונקי מכל עון. ואילו כשיתפייס ויסלח למי שדיבר אודותיו, הרי כל זכויותיו של שקיבל יפחחו ממנו. הוא מאבד נחם נכבד מחלקו לטוה"ב, ואף כל עוונותיו שהצליח להתפטר מהם, יחזרו אליו על ראשו, וקונה לו 'חלקה' בהגנום.

ביאור נפלא בזה כותב המרפא לטוה"ב, והוא ע"פ דברי רבא (ר"ה י"ז א', יומא כ"ג א' ועוד), "כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו", שכאשר אדם מוחל לשני למרות שנראה שהוא מפסיד מכן, אין לך 'מעביר על מדותיו' גדול מזה, ועל כן מיד יזכה ל'מעבירין לו על כל פשעיו', שכל פשעיו שהיו לו ונלקחו ממנו כשדברו אודותיו לשוה"ר וקצת בזכות התפייסותו ומחילתו שבו אליו, מעבירין אותם ממנו. נמצא שהמחולל לחבירו על שדיבר אודותיו, אין לו לחשוש מלמחול לו, שבדאי לא יפסיד מכן דבר.

אלא שעדיין צריך ביאור, שעל אף שבמחילתו לא יפסיד את סילוק עוונותיו, בכל זאת הוא מפסיד את המצוות הרבות והעצומות שהיו לו, שקיבלם מאותו אחד שדיבר עליו רע, וקצת עם מחילתו הם יעברו ויחזרו לבעליהם הראשונים.

מסתב אבות מסתיימת בדבריו של 'בן האה', 'לפום צערא אגרא', וביאר הרע"ב, "כפי רוב הצער שאתה סובל בלמוד התורה ועשיית המצוה, יהיה שכרך מרובה", ויטור הדברים הוא, שלא יהיה להיות שיהיה לאדם הפסד בקיום מצוה, ולכן, ודאי שכל שכלפי חוץ נראה שהוא מפסיד יותר, כן ירבה חלקו וגורלו עשרת מונים.

על כל כבוד לאדם שהיה, שלאחר שדיברו עליו לשוה"ר והוא זכה בכל מצוותיו של המדבר, המדבר בא ומבקש את סליחתו ומחילתו, אין לו מה להמנע מלסלוח ולמחול מפני החשש ששיבא את הזכויות שזכה בהם, מפני שפשוט הוא שהשכר שהוא יקבל על מחילתו זו, יהיה גדול ורוב יותר מכל הזכויות שיתר עליהם סליחתו ומחילתו.

הגאון רבי יוסף חיים מבגדד (בעל ה'בן איש חי'), בספרו 'שני אליהו' (דרשות), מבאר את הדברים בתוספת מיוחדת כדרכו בקודש, בעניינת יסוד, שהמחולל לחבירו על לשוה"ר שדיברו עליו, מלבד המצוה שזכה שמעביר על מדותיו ומרחם על חבירו ומחול לו, עוד הוסיף מצוה של 'השבת אבידה', שבמחילתו זו השיב למדבר את כל התורה והמצוות שאבדו ממנו ובאו אליו.

וזהו דבר פשוט וברור הוא, ששכר מצוות השבת אבידה הוא לפי הנסיון שיש לאדם. אינו דומה שכרו של מי שמצא שק קמח והשיבו לבעליו, כשכרו של מי שמצא שק מלא בכסף וזהב, אבנים טובות ומרגליות, כפי שאינו דומה הנסיון בו התנסו והקושי שהיה להם בקיום המצוה. וכן הדבר בענייננו, אינו דומה השכר למי שמשיב אבידה גשמיית של שק מלא בכסף וזהב, אבנים טובות ומרגליות, לשכרו של מי שמשיב אבידה רוחנית בעלת מספר בלתי ניתן להערכה של מצוות ומעשים טובים, וברור הוא שהשכר יהיה הרבה יותר מהמצוות עצמן שהיה יכול לזכות בהם אילו לא היה משיבין לבעליהן.

נמצא, שמי שדיברו עליו לשוה"ר ובאים לפייסו, עליו לטוש ולשמוח על הזכות שעומדת לפניו, שלא זו בלבד שיכפרו לו על כל עוונותיו שחטא בהם שמעביר על מדותיו, אלא עוד ירויח ריוח ענק ועצום, הרבה יותר משיעור המצוות שזכה בהם כשדיברו עליו, וקצת משיבם לבעליהם.

אם נתבונן בדבר, מלבד מה שנשמח לסלוח ולמחול לכל מי שדיבר כנגדינו, אלא נוסף על כך עוד נישא תפילה על כל מי שדיבר עלינו, שיה' יערה עליו רוח טהרה, שישוב בתשובה שלימה, ונוכל להחזיר לו את המצוות שקיבלנו ממנו, ובמקומם נזכה למצוות גדולות יותר, ובתוספת מיוחדת, שאינם מצוות שעשו אחרים וזכינו בהם בלא מעלות ויגיעה, אלא מצוות שאנו עשוינו ובוא מתוך התגברות, ואם כך ודאי שדרגתם וזכותם גדולה יותר עשרת מונים.

מעשה רב

במקומות רבים ברחבי ארה"ק הציבו ארגוני צדקה שונים, תיבות מיוחדות שניתן לתרום בהם 'מוצרי מזון', עבור 'משפחות נזקקות', שאופן בנייתם הוא, שניתן להשליך לתוכם מצרכים, ואין אפשרות להוציאם, אלא ע"י פתיחת דלת התיבה הנעולה. בימים הללו הסמוכים לחג הפסח, מרבנים העם להביא מוצרי מזון שרובם הגדול 'חמץ גמור' כאטריות, שקדי מרק ועוד.

בבוקרו של ערב פסח הבחין ראובן, כי 'תיבת הצדקה' הנמצאת בסמוך לבייתו, מלאה וגדושה בדברי חמץ, ועל כן מיהר להתקשר לגבאי הארגון, להודיעו על כך, שיהיה לפנות את התיבה לפני זמן איסור חמץ. גבאי הארגון הודה לו על טרחותו, והשיב לו שהארגון מוכר את כל החמץ שברשותם.

ראובן טען, על הקניין של הארגון בחמץ שנתרם להם, הוא ב'תורת חצר', ובכדי שחצר תקנה, אם בעליה אינו נומד על ידה, היא צריכה להיות 'חצר המשמרת' והיות וקצת המציאות היא שהתיבה מלאה על גדותיה, וחלק מהמוצרים מבצבץ ויוצא מתוך התיבה, אין לארגון קנין באותו חמץ בכדי למכרו לגוי, אם כן, חל חיוב ביעור על חמץ זה, ככל שאר חמץ של ישראל.

ומה בכך, שאל גבאי הקופה, אם אכן כדברך שהקופה לא זכתה בחמץ, נמצא שחמץ זה אינו של הפקר, ועל חמץ של הפקר אין איסור 'בל יראה' ו'בל ימצא'.

אין זה הפקר, טען ראובן, היות ואלו שהביאו את חמצם לתיבה, לא נתכוונו להפקירו, אלא לתורמו לצדקה, וכל עוד החמץ לא נכנס לחצר המשומרת של הארגון, הרי הוא בעלותם של הנותנים, שנכשלים באיסור חמץ, ואף הארגון נכשל שמחלק חמץ זה לאחר הפסח, כאשר הוא 'חמץ לאחר הפסח', שאיסור בהנאה.

השאלה היא, הצדק עם מי ?

מענינא דפסחא

קיי"ל (ו"ד קנ"א ס"א), דאסור ליתן מתנת חינם לעכו"ם, משום 'לא תחנם'. היכן מצינו בפסח, שאין איסור בדבר.

מענינא דמועדא

"בשבת ויר"ט אסור להניח תפילין, מפני שהם עומדים אות... בחוה"מ גם כן אסור להניח תפילין מחמתם הזה בעצמם, שמי חול המועד גם הם אומ"ת" (ש"ע א"ח סי' ל"א וס"ב). היכן לכאורה מצינו זמן נוסף, שאינו בכלל שבת ויר"ט וחוה"מ, ואעפ"כ אסור לכל אדם להניח בו תפילין (מלבד לילה).

מענינא דסדרא

איתא בירושלמי (שקלים פ"א ה"א), דמטהרין המצורע אחר ט"ו אדר. היכן יש להוכיח ע"פ פרשתינו, שאין ממתנינים כלל.

ברכת 'מזל טוב' שלוחה, לידידינו הדגול, רב הפעלים, הרב ר' מיכאל דור שליט"א לרגל אירוסי שתיח"י, יה"י שיוכה לברכה והצלחה, אושר ושמחה, לרוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, אכ"ר.

כל הזכויות שמורות ל"איחוד בחידוד" ולרבנים הכותבים - מודיעין עילית - ארץ ישראל

מימות יחושע בן גמלא הכהן הגדול הזכור לטוב, שהתקין שיהיה משיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובלב עיר ועיר, מכובד ב"ב"א א', שאלמלא הוא ומשכנה ישראל, נשמרת תקנתו זו בכל מקומות מושבותיהם של ישראל, כשאך התקבצו כמה שפחות יחידו, שכרו מלמד שילמד את בניהם תורה, וצירפו אליהם גם את לדי העניים השכנים, שלא היה מי שילמדם תורה, וכדברי הגמרא שאלמלא הוא נשתכחה תורה בימינו, ודאי ובדאי בימינו אנו, אילו לא תקנה זו היתה חילה התורה ושכחת ישראל.

גם בקהילת 'שערי התורה', הדבר הראשון שדאגו לו מיד בהקמת המקום, עוד לפני שהיה מנין מתפללים, היה ענין חשוב זה של הקמת תלמוד תורה. בה המקום והעסקנים דיברו וסיכמו עם הנוגעים בדבר על הקמת תלמוד תורה המקומי 'שערי התורה', כדי שהמקום יהפך ל'מקום תורה' דרכו יכנסו הילדים לעולם התורה ולא תשכח התורה מבניהם, והעמידו בראשו את המחנך הדגול ר' יעקב קינדעראויסלערניץ, הידוע בסיונו הרב ללמד ילדי ישראל לתכונתם, ובסייעתא דשמיא ששירתה אותם בכל דבר, וזכה ששם התבטויות של תושבי המקום, הוקם תלמוד תורה גדול לה' ותורתו, בה למדו מאות ילדי חמד ומתושבי המקום.

ר' יעקב המנהל לא חסך בטרחה ובדמים מרובים בכדי לבחור מלמדים מיוחדים לתלמידי חכמים ויראי ה', שיראתם קודמת לחכמתם, שמעשיהם והנהגותיהם ישמשו דוגמא מובהקת לתלמידים דבר שחיבות לימוד התורה וקיום המצוות, ואף יודעים את מלאכת הקודש של 'תינוק ללמוד ספר' ולהנחילו אורחות חיים.

על כל המלמדים היה ניכר שהם שייכים לתלמוד תורה המיוחד, כולם דאגו לייך לישון בשעה סבירה, כנפסק בש"ע הלכות מלמדים, כדי שיכולו ללמד את הילדים בלא יפירות, לא עסקו בעיסוקים אחרים המוציאים ידעתם מהילדים, ודבר פשוט הוא שנמנעו מלהביא אל תוכני ביתם את המכשיר הטלולרי, אף לא במצב רוטט, המפריע כל ריכוז וניהול תקין של הלמוד וללמד.

אחת הפנינות המיוחדות שהתלמוד תורה התהדר בו, היה המלמד המיוחד ר' זבולון ערענסטראיאנאלט*, שמלבד מה שהוא נלקח לרעות את הצאן לאחר עמל בתורה של שנים רבות, והיה בקי בש"ס ושאר ספרים, עוד נוסף בו מעלתו המיוחדת בדבר יראת שמים המיוחדת לה זכה להגיע לאחר עמל של שנים, שהיתה משפיעה כל רבות על הנהגת תלמידיו, עד שלא היה צריך כמעט להעיר להם אודות צורת ואופן התפילה וסדר ברכות. המראה המיוחד לראותו עומד בתפילתו לפני המלך, דבוק בלבושיו במה שמתפלל, נתנה לתלמידיו ואף לכל סובביו התעוררות גדולה ומושיגים אחרים בתפילה. **התמדתו** הגדולה בכל השעות, אף היא לימדה את התלמידים מושיגים אחרים בניצול הזמן, עד שהיו התלמידים טענו, שהחל מהבוקר הראשון הוללו ללמוד אצל ר' זבולון, כבר היה ניכר עליהם הנהגה אחרת, ברכותיהם בארוחת הצהריים הראשונה היו נשמעים אחרת, מיוחדים ונאים, ובמשך הזמן 'הדביקו' אחריהם את שאר בני ביתם. כבר עברת הראשון ראו את ילדיהם המעדיפים לחזור שוב על תלמודם לפני השינה, למרות שלא שמעו על כך דבר מהמלמד או מההורים. עצם הדבר שראו בפניהם הנהגה זו, היא אשר דירבנה ודחפה אותם לעשות כן.

במשך הזמן הוקמו במקום מוסדות נוספים, אך שמעו הטוב של התלמוד תורה גם, שהורים רבים ששקעו כוחות ומאמצים רבים כדי שיזכו שבניהם ילמדו בו ויחנכו בדרך הטובה להיות עם הילומ ומקדקים במצוות.

גם הורים שכבר זכו שבניהם יתקבלו לתלמוד תורה, התאמצו והרבו בהשתדלות כדי שיכניסו את בנם למכינה של ר' אברהם, שהיה ממוקד עורבים לכתה א' של ר' דוד, וממנו לכתה ב' של ר' יחזקאל, וממנו... עד שיגיעו לשנתם המאושרת, ללמוד אצל ר' זבולון תורה וארוחת חיים, שודאי ישיפיעו עליהם לרבות לאורך ימיהם ושנותיהם.

כדי למנוע מצד של פגיעה במלמדים האחרים, שאף הם היו כל אחד בעל מעלות רבות וטובות, ולאחר התייעצות עם גדולי ישראל, נקבע שבכל תחילת שנה יערך בכל התלמוד תורה הגרלה על הכיתות, לאיזה מלמד הם יזכו, ויפסק לחץ ההורים, וימנע הפגיעה במלמדים האחרים המיוחדים.

כל המלמדים בתלמוד תורה, לא רק שלא נתרחקו מר' זבולון, אלא אדרבה, קינאו ומעשיו הטובים קווים שיקנאוהו זה תרבה חכמה, וילמדו מאורחות חיים והנהגותיו, לצלל כל רגע פנוי לעסוק בתורה, והוסיפו אף להתייעץ עמו רבות, ובמיוחד בכל סוגיא סבוכה, או בכל דבר שאינו ידוע וברור דיו, בדברים

הידועים לכל, ואמיתותם מוטל בספק, וכן כהנה וכנהה בכל דבר הוקף להתיעצות עם תלמידי חכמים מופלא, שחלקים רבים ורחבים בתורה הקדושה פרושים לפנינו כשמלה. ר' זבולון הקפיד עד מאוד על מידת האמת בכל אורחותיו, ועוד יותר בלימוד הדברים והסברתם כדת של תורה, ומאוד הצטער על כל אותם הציירים שיש מקומות שמחלקים לילדי ישראל, אשר פעמים רבות נמצאים מלאים טעויות ושגיאות כרימון, וממחישים את העיוותים בליבות התלמידים, וכבר לימדונו חז"ל, ש'שבשבת אין דעל על', שטעויות ושיבוש הכנסתים בלב האדם, כיון שנכנסו נכנסו, וקשה עד מאוד לשרשם.

הנהלת התלמוד תורה, שפעמים רבות קיבלו מר' זבולון השיגות על הציירים המחולקים לילדים, פנו לר' זבולון בבקשה, שיואיל להקצות מזמנו היקר לתועלת הרבים, לעבור על הדפים המצויירים, ובכח תורתו ובקיאיותו הגדולה, ויכל לקרב ורחק, להשיב ולפסול, ולמנוע לא ינתן לילדי ישראל דברי הלכות ורעות רוח כדמיונו של הצייר, שפעמים לא רק שאינו תלמיד חכם ומדקדק במצוות, אלא אדרבה, הוא המפשרניים שבשומרי התורה והמצוות.

בראות ר' זבולון את המכשלה הגדולה הנמצאת בציורים, נעתר לבקשת ההנהלה, והסכים להשקיע מזמנו היקר בבדיקת וביקור כל דפי הציורים המושגים את התלמוד תורה בכתב שונים, ולצער הרב ראה והבחין, שמלבד ציוריו של אחד הציירים, שידוע שהוא בעצמו 'ודע ספר' ומתייעץ עם תלמידי חכמים אודות מה שמצייר, ומצויירו ונושבת רוח טהרה, לכל האחרים שהיו לפניו, פעמים רבות הטעויות היו מרובות מהדברים הנכונים.

אחת הטעויות שחזרה על עצמה בכל הציורים של רוב הציירים, היתה בדבר 'שני תולעת', המוזכרת בתורה בשריפת פרה אדומה ובטרתת מצורע, שרובה ככולם ציירו כמין דמות תולעת המושלכת אל שריפת הפרה אדומה, ובשימוש הכהן לטהרת המצורע, שהם שפך דברי חז"ל והמפרשים, וכפי שכבר כתבו רבותינו הראשונים, שהוא צמר צבוע בצבע אדום, ואף רש"י בפרשתנו כתב כן להדיא, וכדברי הרמב"ם בפ"ג מהל' פרה ה"ב, וכע"ז כתב ברבינו בחיי במדבר י"ט ב', 'והצבוע אדום, יש שצובעין אותו בפואה, ויש שצובעין אותו בלא, ויש שצובעין אותו בתולעת, והתולעת היא הגרגרים האדומים ביותר, הדומים לרגעיני החרובים, והן כמו האון, ולמה קוראים להגרגרים לתולעת, [היות וכןמו יתוש יש בכל גרגיר מהן]...'

טעות נוספת שחזרה על עצמה בכל הציורים, היתה בתיאור של נכיסת הבמהות והחיות לתיבת נח, בה נאנו מבטלי החיים הטמאים שנים מכל מין, ואילו מבטלי החיים הטהורים נראו רק שבעה מכל מין, וטעות זו התארחזה חזק בליבות התלמידים, בחושבם שכן הוא, שבשאלה ששאל בכתותו אודות הבעלי חיים שהוכנסו לתיבה, כמה בעלי חיים טמאים הוכנסו לתיבה, השיבו כולם שנים, ולשאלה כמה מתוכם היו זכרים וכמה נקבות, השיבו כולם פה אחד, שאחד זכר ואחד נקבה, וחלק מהילדים ידעו אף לעצט את הפסוק (בראשית ז' ב') 'ומן הבמהה אשר אל טהרה היו שנים איש ואשתו...'

גם ששאל כמה בעלי חיים טהורים הוכנסו לתיבה, ראו כולם כאחד שבעה מכל מין, אך כששאל כמה מתוכם היו זכרים וכמה נקבות, התבלבלו כל הילדים ולא ידעו מה להשיב, שהרי שבע בעלי חיים קשה לחלקם למנין שווה.

טעות גסה זו בפסוק מפורש, שהיתה נחלת רובם ככולם של ילדי כיתתו וילדי כיתות אחרות ששאל, היתה בעיניים של הציירים העמי ארצות, שלא ידעו לקרוא פסוק מפורש בתורה, והם הצליחו להנחיל מורשה מעוותת לילדי ישראל, שאמצעי ההמחשה שראו מול עיניהם הטעו אותם מדברי התורה המפורשים (שם), 'מכל הבמהה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו...', שמכל בעלי החיים הטהורים נחיק שבעה זכרים ושבע נקבות (וי'ע' אבע"ז), שמכל בעלי החיים הטהורים, מכל מין ומין היו ארבע עשרה, שבעה זכרים ושבע נקבות.

כאשר באה ר' זבולון שכן הם פני הדברים, בעצת רבותיו נטל ונחקר והשניחו לו באותו הלדור אותם, והחל להשיקיע זמן ומחשבה מרובה בכתובת ספר מיוחד המיועד למלמדים, שיביא בהרחב את רוב דיוק מיוחד את כל ביאורי הפסוקים, בשימת לב לדברים אשר העיממות בהם גדולה, לברר כל דבר ע"פ דברי חז"ל ורבותינו המפרשים.

כאח למך חודשי עבודה הובן ר' זבולון, שאם ברצונו לכתוב ספר מושלם באופן היותר טוב, עדיף לעשות זאת בחמשה חלקים, כל חלק על חומש אחד, בו יבאר ענין אחד ענין בטוב טעם ודעת, למנוע הקל על המלמדים וכל הלומדים, ובמיוחד בכדי שילמדו וילמדו את תורת ה', ולא דברים שאינם נכונים

ומדוקדקים. **היות** והספר בו רב הנעלה על הידוע הוא חומש ויקרא, כל מעשה קרבנות וסדרם והלכותיהם, פרושים וקדוקיהם, לכן חשב להתחיל בספר זה את המלאכה השלימה, וצירף מחשבה למעשה, ובמשך כמה שנים עבד ועמל עד אשר הוציא מתחת ידו חיברו המיוחד, המבאר את כל פרשיות ספר ויקרא, דבר דבור על אופנו ומקומו, כל סדר הקרבת קרבן עם כל הלכותיו ופרטיו, מקום הקרבתו וסדר וזמנו ומכו' וכי', וכן כל עניני טומאה וטהרה, עם כל הלכותיו ופרטיו הרבים והקשים, הכל בשפה ברורה ונעימה, באופן הניתן להבנה לכל מי שרוק נסה.

גדולי ישראל שליט"א, שהספר החדש והמיוחד בא לפניו, ביטאו היטב את הרגשות לבבם במכתבי ההסכמה המיוחדים שכתבו לו, בה הם כותבים בשבח המבחר, ועמלמו ויגיעתו הרבה בכל אותם הלכות קשות וטובות, אשר בחכמת תורתו ובסייעתא דשמיא המיוחדת שליוותה אותו, הצליח לכתוב הכל באופן ברור ויפה, אשר אין ראתה אלה, המעורר כל עין למנוע ולבטן לדאוב על שלא זכינו לראות בעצמינו כהנים בעבודתם ולוים בשירים ובזמרים.

שחרות הספר יוצא לאור עולם, הביא ר' זבולון כמה עשרות ספרים ויחלקם לכל יידינו המלמדים, שבכותם זה לכתוב ולחבר ספר זה, ולהגיע להבנה הברורה בכל מה שכתב, ובהפסקה אף ערך לכבודו כעין 'קידוש' קטן ב'חדר מלמדים', במהלכו הודה ויחד הודה לכולם על מה שהעזרה ורעיון לכתובת הספר וכל חלקי הכתיבה, בהגהה ובהוספות ובראיו הערות טובות ומועילות, עד אשר יצא הספר הזה.

המלמדים שעינו מעט בספר, נהנו לראות את דברי ההסכמה והערכה על ידיים ר' זבולון, כאשר הם מסכימים לכל מה שכתב בהם, ומוסיפים מעלות רבות נוספות שהיה מן הראוי להוסיף ולכתוב עליו ועל מסירותו הרבה לכל תלמידיו ולעורר ולסייע לכל המלמדים בכל הענינים.

ר' לייזר ליינערוראויסזיט* שלא נתערב בכל שיח המלמדים, ואף לא טעם מהכבידו שהיה במקום, אלא ישב וקרא את דברי ההקדמה הארוכה המעטרת את הספר, בה נכתב כללים בהלכות קרבנות וטומאה וטהרה, ובסופם כתב הרב המבחר שליט"א, שראה לאחד מגדולי ישראל דבורות הקודמים, שכתב בסוף ספרו, שזיכרוה' לי בקרוב משל הקריב 'קרבן תודה' בלתי להקב"ה שזיכרה לחבר ספרו, כן גם הוא, בשמחתו הרבה על שיש לשמור את קולו של אלה הביא המכריז על ביאת משיח צדקינו, ובגין בית קדשנו ותפארתנו, ולהקריב בעצמו את קרבן ודות על הספר שזכה לכתוב ולחבר.

בתחילה לא הבין ר' לייזר את דברי המבחר, מדוע הוא חושב להקריב קרבן בעצמו, הרי מליטב זכרונו אינו כהן, שהרי הבוקר הוא עולה לתורה בעליית 'שלישי', ואף שלעתיד לבוא תחזור העולה לבכורתו, ר' זבולון אינו בכור, ואף אין לו בן בכור, ואם כן מה כוונתו בדבריו אלו.

לפתע ניצנץ בראשו רעיון, ככל הנראה ר' זבולון קנה את הבכורה מאחיו, ולכן הוא חושב שיוכל לעבוד בעצמו בבית המקדש. ומיד פנה לר' זבולון בשאלה, מדוע קנית מאחך את הבכורה.

ר' זבולון היה מופתע מהשאלה, אך מיד השיב, ראשית, לא קנית מאחך את הבכורה. שנית, אף אם הייתי רוצה, הוא לא היה מסכים למכרה לי. שלישי, רבותינו הראשונים והפוסקים לדורותיהם מאריכים בסוגיה זו, שבימינו לא יתכן שאדם קנה מאחיו את בכורתו, כמו שכתבתי בחיבורי בכת"י בפרשת תולדות, ולכן ברור הדבר שלא קנית את הבכורה מאחיי. אבל תאמר לי בבקשה, ר' זבולון לשאלו, מדוע חשדתני בדבר זה, שקנית את הבכורה מאחיי, מניין בעיוןך בספרי הגעת למסקנתך זו?

השיב ר' לייזר, מדברך בסוף הקדמת ספרך הבנתי שאתה חושב שדין ככהן, ואם אינך כהן ואף אינך בכור, האפשרות היחידה שחשבתי שיתכן מחמתה הגעת למסקנתך זו, היא על ידי רכישת הבכורה מאחיי. כעת אינך שומע שגם אפירות זו אינה קיימת, אם כן היאך הגעת למסקנתך זו, האם הוא מסודות לגלולי הנשמות, או משהו כהן, או מעסקן בסתורות. **יידי** היקר, השיב ר' זבולון, רבותינו לימדונו 'הנחטרות לה' אלוקינו', אבל 'הנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת', ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, ולמסקנתי זאת הגעתי מיקום הלכה מפורשת בש"ע אור"ח סי' רפ"ה ס"ב, שראוי לקיים שמים ללמוד הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום עפרש"י, ומלימוד זה שהוא מחלקי התורה הנגלים, הגעתי למסקנתך זו.

השאלה היא: מנין בפרשתנו עפרש"י הגיע ר' זבולון למסקנתו?

קינדעראויסלערניץ - המלמד לידים - ערענסטראיאנאלט - הרציני בתכלי ליינערוראויסזיט - הקורא כל מה שרואה.

תשובה ל"סיפור ושאלה בציטו" משבוע שעבר:

בתשובה לשאלה, מנין בפרשתנו עפרש"י היה מר ח'ליפה מנין את דברי הרב, על החילוק בין ר"ה לחג הסוכות ושמחת תורה, שבע"ה דעתו של הרב היתה שיש ללקח את ר' חנניה מביתו, ואילו בערב חג הסוכות דעתו של הרב היתה להמתיק על הסיקוק מזירתו על לאחר החג, למרות החשש מהנוק שאמור להגרים לקהילה, וזאת מדברי רש"י ג' ע"ד, ע"פ, 'בימים הראתו בו פני ח' ויטמא', וביאר רש"י, 'ובימים. מה תלמוד לומר, ללמד, יש יום שאחיה רואה בו, מלאך אמרו, חתן ונתני לו כל שבעת ימי המשתה לו ולכסותו וליביתו, וכן ברגל, ונתני לו כל ימי הרגל'. מביאר בדברי רש"י, שמלמדת שהאדם חטא ונענש בצרעת, בכל זאת, בהגיע ימי הרגל, ממתינים לו ולא רואים את צרעתו, והם גם הסיבה שחשב הרב, שלמרות שממילא 'כן חנניה ויחזקאלו מדידתו, בכל זאת כדאי הוא הרגל שימתינו עבורו.

ורבים העיפו על הדברים בהרתי. א. שבהלכות ראית הגעג, כל זמן שהכהן לא פסק 'טמא', הוא עדיין טהור, וכ"ש כשלא ראה את הנגע כלל, משא"כ ב'גיד'ה', שהאדם מזיק לביהכ"ס במחלוקת שמעורר, אולי אין להמתין לו את ימי הרגל. ב. בענין החילוק בין ר"ה לסוכות, שאינו מוסכם לכל"ע, שיש הסוברים שדין ר"ה ככל שאר הרגלים, וא"כ מהאי טעמא היה מן הראוי שהרב ימתין עבורו גם בער"ה, ואתני צ"ע.

תשובות לשאלות המתפרסמות בכל יום, יש לשלוח בכתב ברור וקריא, וצירוף שם וטלפון **עד ליום ג' בשעה 23.00 בלבד** לפקס* 9741115 - 972-8 - 24 (שעות) או לפקס 1-732-3634947 או למייל yaepstein@aol.com עד יום ב' בערב בלבד.

הפרסים לשבוע זה: "שולחן הגמרא" - שבת, ג"כ.

עוד ארבעה זוכים נוספים, כל אחד בספר "הגדת - הגמ"ש מאוצרותינו של הגר"י גלינסקי שליט"א. הפרס לשבוע זה על "סיפור ושאלה בציטו": **שני זוכים**, כל אחד בספר "ספר החינוך".

להערות, הארות ותגובות וכל עניני העלון, יש לפנות לפקס* הנ"ל. לתרומות, הנצחיות והפצה ניתן לפנות למערכת

שמות הזוכים: **נוסטמן י. - מודיעין** - עילית - שערי אהרן על חומש ויקרא. **חיון ג. - בני ברק** - אנלי על השלם. **תבנוים יח. - קרית ספר** - אנלי על השלם. **שחרו - ירושלים** - אנלי על השלם. **לואיש ש. - קרית ספר** - סדר היום המנוקד. **דניו ג. - בני ברק** - סדר היום המנוקד.

הודעה נשלחה ושלח לזוכים. (במקום חידוש הזיכרון) **לקופות** נתינו, ניתן לקבל לשבוע את חילוקי הפקס או באימייל (ללא תשלום). המעוניינים לקבל, ישלחו את שמם וכתובתם בכתב ברור, בתוספת מס' טלפון לביירוים, לפקס המערכת או למייל: yaepstein@aol.com